

Celostátní síť pro venkov představuje spolupráci s místními akčními skupinami

... aneb kde evropské dotační prostředky v regionech pomáhají

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí.
Program rozvoje venkova

Vážení příznivci venkova,

držte v rukou informační brožuru, která detailněji přibližuje spolupráci Celostátní sítě pro venkov s jedním z jejich nejvýznamnějších partnerů – místními akčními skupinami.

Evropské dotační prostředky čerpané prostřednictvím projektů Celostátní sítě pro venkov (CSV, Síť), podporují ve venkovských regionech zajímavé aktivity, které do Ročních regionálních prováděcích plánů (RRPP) Síť navrhují partneři CSV. Členové místních akčních skupin (MAS) znají velice dobře potřeby svých území, protože základní forma jejich práce spočívá ve využívání metody LEADER. Tato metoda, která v loňském roce „oslavila“ 30. výročí své existence, se řídí několika základními principy. Jedním z nejvýznamnějších je „přístup zdola“, což znamená, že do realizace rozvoje venkova a každodenní „činnosti venkovanů“ je třeba zapojit co největší počet čínorodých aktérů daného území – návrhy na místní rozvoj nelze nadiktovat shora. Proto náměty podané z MAS do RRPP naplňují konkrétní potřeby lidí v konkrétním území.

Tematické zaměření námětů od MAS je různorodé. Často jsou doporučovány k realizaci různé semináře, workshopy či setkávání partnerů MAS. Finanční prostředky Síťě dále pomáhají realizovat prezentační aktivity partnerů na různých regionálních propagačních akcích, je podporována příprava a výroba různých propagačních a prezentačních materiálů. Jako nejvýznamnější zdroj pro získávání informací o dobré a špatné praxi čerpání dotací jsou ze strany partnerů hodnoceny exkurze. Z dotačních prostředků Síťě jsou podporovány exkurze jak po území České republiky, tak do zahraničí.

Rozsah brožury neumožňuje hlouběji představit výsledky spolupráce, která v minulých letech probíhala mezi Síťí a partnery z MAS. Z jednotlivých regionálních pracovišť byly vytipovány některé zajímavé aktivity a ty se pokusíme na následujících stránkách představit. Pokud Vás uvedené příklady zaujmou a chtěli byste se i Vy zapojit do práce MAS či se stát partnery Síťě, tak v závěru brožury naleznete potřebné informační zdroje a kontakty.

kolktiv autorů Celostátní sítě pro venkov

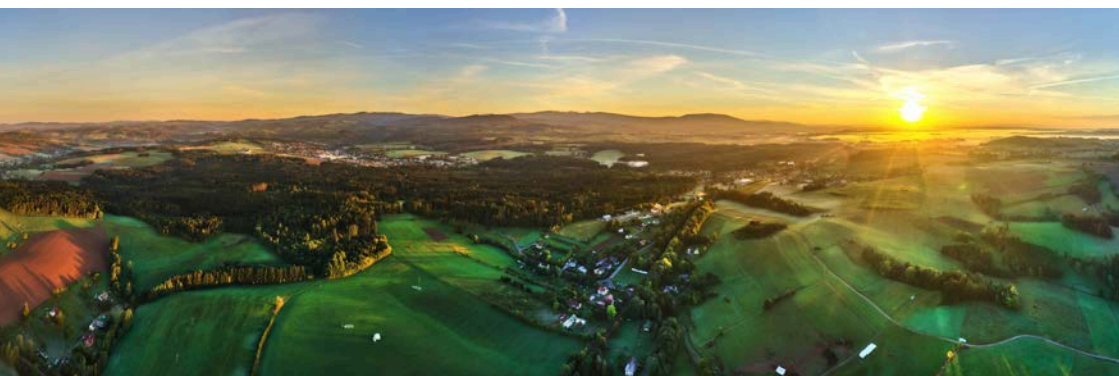

OBSAH

Úvodní slovo	2
Obsah, seznam zkratek	3
NUTS 2 Praha a střední Čechy	4
NUTS 2 Jihozápad	6
NUTS 2 Severozápad	8
NUTS 2 Severovýchod	10
NUTS 2 Jihovýchod	12
NUTS 2 Střední Morava	14
NUTS 2 Moravskoslezsko	16
Exkurze Síť – zdroj inspirativních nápadů pro práci v regionech	18
Kontakty	20

SEZNAM UŽITÝCH ZKRATEK

CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj (<i>český překlad</i>)
CSV, Síť	Celostátní síť pro venkov
IROP	Integrovaný regionální operační program
LEADER	Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku (<i>český překlad</i>)
MAS	Místní akční skupina
NS MAS ČR	Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z.s.
OPZ	Operační program Zaměstnanost
PRV	Program rozvoje venkova
RRPP	Roční regionální prováděcí plán
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (<i>český překlad</i>)
SP SZP	Strategický plán Společné zemědělské politiky
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond

NUTS 2 – PRAHA A REGION STŘEDNÍ ČECHY **REGION: STŘEDOČESKÝ KRAJ**

Středočeský kraj, v jehož středu se rozkládá hlavní město Praha, se potýká ve svých venkovských regionech s celou řadou specifíků. Řada obyvatel z obcí a městeček tohoto kraje tráví v hlavním městě velkou část svého pracovního či osobního času a o rozvoj svého místa trvalého bydliště nemá příliš zájem. I přes tuto ne příliš dobrou situaci ale v kraji existuje a výborně pracuje celá řada místních akčních skupin, které jsou významnými partnery Celostátní sítě pro venkov v tomto regionu. S podporou evropských dotačních prostředků Sítě byly již realizovány desítky různorodých akcí. Výběr některých z nich je uveden níže.

- Nejenom pro partnery z Místní akční skupiny SVATOJÍŘSKÝ LES, z.s. byla připravena **exkurze** s názvem „**Na Žatecko za projekty PRV a novými zkušenostmi**“. Vedle návštěvy obvyklých „projektových cílů“ v podobě zemědělských podniků, provozoven drobných podnikatelů či komunitních center, byla připravena prohlídka projektu z PRV s názvem „Výstavba stezky na vrch Rubín“. Výstupem projektu byla pěkně upravená a zpevněná cesta na památný vrch Rubín.

- Cílem dvoudenního **semináře** s názvem „**CLLD po roce 2020**“ bylo sdílení zkušeností v rámci realizace SCLLD s ohledem na výsledky střednědobé evaluace a byl vytvořen prostor pro diskusi o novém programovém období se zvláštním zaměřením na problematiku rozvoje venkova. Součástí programu byla i krátká návštěva realizovaného projektu „Cesta do Tušovic na Tušílkovu stezku“. Na stezce určené především pro rodiny s dětmi je připraveno 11 zastavení s panely a interaktivními úkoly. Stezka byla vybudována prostřednictvím finanční podpory od MAS PODBRDSKO, z.s.

- Na propagačních a prezentačních akcích jsou návštěvníkům představovány úspěšně realizované projekty z Programu rozvoje venkova. Pro tyto účely jsou za pomoci regionálních pracovníků Sítě připravovány **karty projektů**, ze kterých se zájemci dozví více informací o místech, kde žadatelé úspěšně dokončili svoje projekty.

Ve Středočeském kraji se zájemci mohli v minulosti setkat s **informačním stánkem CSV například na akci „Jablkohraní“, „Slavnosti květů“**, na odborné **výstavě Zemědělec** apod. Na těchto akcích si zájemci o informace mohou na připraveném stánku vybrat z řady aktuálních a inspirativních materiálů o činnosti partnerů Sítě. Místní akční skupiny patří v tomto kraji mezi ty neaktivnější partnery s řadou zajímavých a nápaditých projektů, kterými se návštěvníci mohou inspirovat.

- V rámci spolupráce pracovníků CSV, MAS a vysoké školy (České zemědělské univerzity v Praze) byla realizována **akce zaměřená na mladou generaci**. Program akce s názvem **„Think Camp – Rural development Czech Republic 2022“** byl zaměřen na představení stávající situace a následné zhodnocení čerpání a přínosu evropských dotačních prostředků v zemědělských podnicích České republiky. Mladí studenti ze zahraničí z několika vysokých škol v rámci „letní školy“ měli příležitost seznámit se s možnostmi využití dotací z PRV na zemědělské činnosti (v průběhu semináře i odborné exkurze). Následně tito studenti vypracovali a prezentovali případovou studii k získaným informacím. Výsledky své práce představili zástupcům navštívených subjektů. Bohatá diskuse jen podtrhla oboustrannou prospěšnost podobných akcí, organizovaných CSV ve spolupráci s MAS.

Název projektu - Rozšíření vinařství v Klučovské

Datum realizace 29. 3. 2018-26. 5. 2020

Operační Podpora místního rozvoje na základě iniciativy Leader

Operace Podpora opatření v rámci komunitně vedeného místního rozvoje

Celková výdaje 1 210 000 Kč

Celková výše dotace 500 000 Kč

Číslo projektu 15050119210120128003558

Malá středověká obec Klučov leží v okresu Kolín mezi městy Český Brod a Půlhořany, v regionu, který nelze považovat za kraj vinařské zasnoubený. Odehn historie má mělo pouzří, že vinařství má v Klučovské využití v roce 2017. Původně to mělo být pouzří 0,8 hektaru se 400 Navami Valčínského zeleného, ale nakonec bylo vlny vyvaleno i na dalších dvou vlnách o celkové rozloze 5,4 ha. Následující rok pokračovali a vybudovali na pozemku orientovaném převážně na jižní rovině cca 1,8 ha, na místě, kde podle historických záznamů a dokladů se zachovaly i zbytky vinařského domku. V tomto roce mohli poprvé ochutnat plody práce – o burčák se poobírá s klučovskými a ochutnali i malé množství vavřínové vlny. Chutnalo – udělala se vlna ještě malá, ale oproti pozdějším tímto úspěšně se rozhodli se vyznačovat vlnou pokračovat. Mezi tím, v březnu 2019 dostávají smlouvu, v dubnu začínají výstavbu lesovní příslušenství. Místními skupinami se osvědčilo využití Programu rozvoje venkova, a tak se rozhodli využít jej i při podpore výstavby tzv. Malé vlny, věnované s podporou MAS Region Polesánsko.

Hlavní cíle a aktivity projektu
Pani Klára Širbáková se svým manželem se přestěhovala do Klučova v roce 2012 ze Znojma, kraje vlny zastíbeného. S příchodem žijící, že vlastní malé kopulce se také postaral sám na jižní Moravě. První vlna v Klučovské využití v roce 2017. Původně to mělo být pouzří 0,8 hektaru se 400 Navami Valčínského zeleného, ale nakonec bylo vlny vyvaleno i na dalších dvou vlnách o celkové rozloze 5,4 ha. Následující rok pokračovali a vybudovali na pozemku orientovaném převážně na jižní rovině cca 1,8 ha, na místě, kde podle historických záznamů a dokladů se zachovaly i zbytky vinařského domku. V tomto roce mohli poprvé ochutnat plody práce – o burčák se poobírá s klučovskými a ochutnali i malé množství vavřínové vlny. Chutnalo – udělala se vlna ještě malá, ale oproti pozdějším tímto úspěšně se rozhodli se vyznačovat vlnou pokračovat. Mezi tím, v březnu 2019 dostávají smlouvu, v dubnu začínají výstavbu lesovní příslušenství. Místními skupinami se osvědčilo využití Programu rozvoje venkova, a tak se rozhodli využít jej i při podpore výstavby tzv. Malé vlny, věnované s podporou MAS Region Polesánsko.

Důvod realizace projektu
Z projektu PRV č. 15050119210120128003558 na pozemku o rozloze 2,5 ha bylo možné pořídit kompletní konstrukci včetně sloupů, a částech i nástroje (smetací krmiva a podvěsky pro trusové oddělení žito).

Průběh projektu
Projekt reprezentuje obnovu pěstování vlny, které bylo vlnou regionem historicky vyřazeno. Právě těmto organizovaným deputacím vlny se staly kulturně – společenskou událostí nejen pro místní, opatřeno také ve spolupráci s Regionem Polesánsko. Tím je již pravidelně slavnostní ochutnání burčáku, napraven se současnými prostředky. Za příklad stojí i to, že vlnou narazili plody, jejich pěstování není v současné době zde příliš efektivní – např. na plátek Malé vlny se ještě před rokem pěstovalo žito.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Dotace z Evropské unie na rozvoje venkova
Program rozvoje venkova

NUTS 2 – JIHOZÁPAD

REGIONY: JIHOČESKÝ KRAJ, PLZEŇSKÝ KRAJ

Územní celek NUTS 2 Jihozápad tvoří 2 velké svébytné kraje s řadou čínorodých aktérů na obou územích. Díky rozlehlosti území obou krajů jsou akce Sítě tematicky zaměřené na MAS organizovány většinou pro partnery z jednoho daného kraje. Minimálně ale, pokud to podmínky dovolí, se informace o aktivitách MAS z jednoho kraje objevují na akcích druhého kraje a naopak. Takže akce podpořené z dotačních prostředků CSV jsou pro partnery z MAS obou krajů vítaným zdrojem inspirativních nápadů a zkušeností.

Jihočeský kraj

- Celostátní síť pro venkov a Krajské sdružení NS MAS ČR Jihočeského kraje **uspořádaly u příležitosti 10 let činnosti Krajského sdružení** v roce 2019 v Muzeu města Nových Hradů **výroční setkání s exkurzí**.

Kromě ohlédnutí se za historií a činností obou pořadatelů akce se hodnotila i vzájemná spolupráce a přínosy, kterých se společnými silami a aktivitami dosáhlo. Díky dobré oboustranné komunikaci se snáze definují potřeby jihočeského venkova a je možno na ně včas a efektivně reagovat. Výstupem je škála různorodých aktivit, jejichž cílem je podporovat rozvoj jihočeského zemědělství a venkova, kultury, školství, životního prostředí, podnikání i turistiky. Každý z účastníků setkání obdržel **brožuru**, kterou připravilo Krajské sdružení NS MAS Jihočeského kraje ve spolupráci s Celostátní sítí pro venkov s názvem „**Místní akční skupiny Jihočeského kraje, významný partner Celostátní sítě pro venkov slaví 10 let své činnosti**“. V tomto informačním materiálu jsou představeny všechny místní akční skupiny Jihočeského kraje a jejich příklady dobré praxe čerpání dotací, především z Programu rozvoje venkova 2014–2020.

- Dvoudenní **konference** v Pluhově Žďáře, která byla uspořádána pod názvem „**Jihočeský venkov 2022**“, je další z řady významných akcí, která se ve zdejších regionu koná opakovaně.

V rámci konference proběhla prezentace úspěšných projektů podpořených z Programu rozvoje venkova 2014–2020 a diskuze o přípravě SP SZP. Konference nabídla prostor pro diskuzi, sdílení zkušeností i vzájemnou inspiraci zástupců místních akčních skupin Jihočeského kraje, státních organizací, krajských i místních samospráv a dalších aktérů působících

ve venkovském prostoru se zkušenostmi s čerpáním dotací nejen z Programu rozvoje venkova, ale i ostatních operačních programů. Netradiční místo exkurze bylo ve Hvězdárně a planetáriu Františka Nušla, kde byl prostřednictvím MAS realizován jeden z projektů.

- Akcemi, které umožňují intenzivní výměnu zkušeností, jsou exkurze. Na podzim roku 2021 byla z prostředků CSV podpořena **exkurze** s názvem „**Cesta za příklady dobré praxe V**“. Název napovídá, že v minulosti úspěšně proběhly již čtyři exkurze, které měly za cíl ukázat příklady dobré ale i špatné praxe v čerpání evropských dotačních prostředků. Při přípravě programu exkurze byly vybrány pro prezentaci realizované projekty financované z Programu rozvoje venkova 2014–2020, z opatření „Podpora místního rozvoje LEADER (CLLD – komunitně vedený místní rozvoj)“.

Plzeňský kraj

- Tradiční akcí, která je v tomto kraji podporována Celostátní sítí pro venkov, je **konference „Venkovské fórum“**, která se každoročně koná na jednom z míst Plzeňského kraje. V roce 2021 byl pro konání konference vybrán Klášter Chotěšov, v jehož okolí byly v rámci exkurze navštíveny zrealizované projekty Programu rozvoje venkova 2014–2020. Přednášejícími byli zástupci Národní a Krajské sítě MAS ČR a MAS působících převážně v okolí místa konání.

- Jedna z dalších příležitostí, kde bylo možno diskutovat o možnostech implementace metody CLLD na území Plzeňského kraje, bylo **setkání** v roce 2019 v Plzni. Z prostředků CSV bylo podpořeno konání akce s názvem „**Inspirativní setkání místních akčních skupin Plzeňského kraje**“. O jednotlivých bodech připraveného programu diskutovalo přes 70 zúčastněných partnerů MAS a jejich hostů.

NUTS 2 – SEVEROZÁPAD REGIONY: ÚSTECKÝ KRAJ, KARLOVARSKÝ KRAJ

Ústecký a Karlovarský kraj – území, která až do dnešní doby pociťují negativní dopady následků 2. světové války, kdy odsunem německého obyvatelstva došlo k výraznému přerušení staletí trvajícího rozvoje a fungování zdejšího regionu. Je to tedy pro aktéry rozvoje venkova trochu složitější situace při vyhledávání a aktivizaci šikovných a pro práci na venkově zapálených lidí, ale dle výsledků činnosti zdejších MAS je možno říci, že se ve zdejším území podařilo dosáhnout zajímavých výsledků. Zástupci MAS jsou velmi aktivní v přípravě a podávání námětů na aktivity, které by bylo vhodné podpořit z prostředků Sítě a tak regionální roční prováděcí plány Sítě těchto krajů svým partnerům nabízí vždy něco zajímavého a inspirativního.

Ústecký kraj

Významnou příležitostí, která umožňuje zástupcům MAS prezentovat svoje aktivity velkému množství osob, je účast na odborných výstavách a veletrzích. V Ústeckém kraji je každoroční hojně navštěvovanou akcí **výstava „Zahrada Čech“**, která je převážně zaměřena na zemědělskou veřejnost. Na expozici CSV mohou návštěvníci získat informace k možnosti čerpání evropských dotačních prostředků nejenom z Programu rozvoje venkova, ale i z dalších dotačních programů. Zástupci místních akčních skupin Ústeckého kraje na výstavě představují svoje činnosti a prezentují příklady zajímavých projektů realizovaných prostřednictvím metody LEADER.

Karlovarský kraj

■ „Udržitelný venkov – 15 let lokálního rozvoje“

Celostátní síť pro venkov ve spolupráci s MAS Sokolovsko o.p.s. společně zorganizovaly **seminář**, který byl zaměřen na oblast udržitelného rozvoje venkova. Mezi hlavní témata programu patřilo ekologické zemědělství, hospodaření s vodou v krajině, lesnictví, lokální zdroje atd. Byly prezentovány aktuální informace k PRV a k připravované SZP 2023–2027. Byly představeny výsledky, kterých se za 15 let v oblasti rozvoje zdejšího regionu podařilo dosáhnout.

■ **Transfer zkušeností z MAS Lípa pro venkov do MAS Karlovarského kraje**

Významným zdrojem informací o inspirativních příkladech dobré praxe čerpání dotačních prostředků pro zajímavé projekty jsou exkurze. S podporou dotačních prostředků CSV byla připravena a zrealizována **exkurze na území středočeské místní akční skupiny Lípa pro venkov, z.s.** Do programu byla zařazena například návštěva „Vodního domu“ na břehu vodní nádrže Švihov, kde se mohli účastníci exkurze seznámit s možnostmi a pozitivními příklady v oblasti vodního hospodářství.

K tématu biodynamického zemědělství probíhala diskuse v podniku Vinné sklepy Kutná Hora. V průběhu exkurze byla příležitost poznávat ještě řadu dalších projektů, které přispívají k efektivnímu rozvoji života na venkově. Účastníci měli možnost diskutovat s žadateli o pozitivních či negativních zkušenostech s administrativou jejich projektů.

■ **Transfer zkušeností z rakouských MAS (LAG) do MAS Karlovarského kraje**

Ukázky toho, jak to „dělají jinde“, nabízí nejenom odborné exkurze v rámci České republiky, ale i výjezdy do zahraničí. I tyto organizačně náročné aktivity jsou prostřednictvím dotačních prostředků CSV podporovány. Významným cílem této aktivity je ukázat účastníkům, jak se staví problémům rozvoje území aktivní lidé v zahraničí.

V případě **trídenní zahraniční exkurze** bylo **cílem území MAS Steirische Eisenstraße v Rakousku**. Do programu byla naplánována návštěva sedmi míst v oblasti Leobenu. V praxi bylo například předvedeno, jak lze slabou stránku regionu přeměnit v zajímavou podnikatelskou příležitost. Projekt „Abenteuer Erzberg“ (Dobrodružství Erzbergu) umožnil propojení nabídek cestovního ruchu se stále aktivní těžbou železné rudy. Obec Eisenerz

si díky tomuto projektu vytvořila celou řadu nových pracovních míst v době, kdy v tomto regionu dochází k útlumu těžby železné rudy. Zástupci hostitelské MAS mimo jiné zdůraznili, že pro úspěšnou realizaci projektu je třeba v regionu zajistit vhodné formy prezentace připravovaných akcí, podpořit diskuse a umožnit navázání kontaktů mezi zemědělskými podniky, dalšími podnikateli, samosprávami a ostatními obyvateli daného venkovského území.

NUTS 2 – SEVEROVÝCHOD **REGIONY: PARDUBICKÝ KRAJ, LIBERECKÝ KRAJ, KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ**

Pracovní pozice regionálního koordinátora Sítě v tomto regionu je velmi náročná, a to zejména z toho důvodu, že do jeho kompetence spadá příprava aktivit pro 3 kraje. Každý z krajů má totiž svá specifika a požadavky a tak není jednoduché připravit každoročně vyvážený plán regionálních aktivit, které budou z prostředků CSV podpořeny. Nicméně i v takto náročných podmínkách přichází od partnerů z MAS řada zajímavých námětů a podnětů na realizaci různých aktivit a tak každoročně připravený plán akcí pro tento region je nejenom pro partnery MAS inspirativní a přírůsný.

Z prostředků Celostátní sítě pro venkov byla pro zájemce ze všech tří regionů podpořena akce s názvem „**Možnosti Strategie komunitně vedeného místního rozvoje**“.

Program nabídl vystoupení několika lektorů, kteří hovořili k problematice sdílení výsledků a zkušeností s realizací SCLLD (připravenost projektů, možnosti čerpání finančních prostředků z aktuálně vyhlášených a připravovaných výzev MAS, přechodné období, možnosti projektů národní a mezinárodní spolupráce MAS). Svě přednášky doplňovali řadou odkazů na konkrétní příklady dobré praxe.

Pardubický kraj

V rámci aktivit Celostátní sítě pro venkov byla v Pardubickém kraji realizována výroba 2 000 kusů **stolních kalendářů „Místní akční skupiny podporují venkov v Pardubickém kraji: Podpořené projekty v programovém období 2014–2020“**.

Vyrobený stolní kalendář obsahuje příklady realizovaných aktivit a projektů z různých evropských strukturálních a investičních fondů ve venkovském prostoru v rámci programového období 2014–2020. Představil individuální projekty realizované prostřednictvím MAS, projekty MAS zaměřené na spolupráci, nabídl informace doplněné fotografiemi o aktivitách CSV v regionu a ukázal některé projekty podpořené z Programu obnovy venkova Pardubického kraje.

Liberecký kraj

V tomto kraji byla z prostředků Sítě podpořena **exkurze** s názvem „**Výjezdní setkání aktérů rozvoje venkovského prostoru Libereckého kraje do území Kraje Vysočina**“ která umožnila výměnu zkušeností v oblasti rozvoje obcí, agroturistiky, cykloturistiky, soudržnosti obcí (zájmová a kulturní činnost), podpory rozvoje drobného podnikání a rozvoje služeb v území. Účastníci v průběhu setkání a prohlídek projektů diskutovali o připravované modifikaci PRV a zařazení vybraných aktivit čl. 20 „Základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech“ do nástrojů politiky rozvoje venkova implementované prostřednictvím místních akčních skupin a strategií komunitně vedeného místního rozvoje. Byla navštívena ekologická farma a farma, která provozuje agropenzion a restauraci.

Královéhradecký kraj

Za pomoci dotačních prostředků Sítě vznikl **informační materiál** s příklady realizací projektů z Programu rozvoje venkova prostřednictvím místních akčních skupin na území Královéhradeckého kraje. Kompletní materiál je tvořen deskami s výřezem a 15 letáky jednotlivých MAS s inspirativními příklady dobré praxe a s bližšími informacemi o jednotlivých místních akčních skupinách. Bylo vydáno celkem 10 000 kusů kompletů tohoto materiálu.

NUTS 2 – JIHOVÝCHOD

REGIONY: JIHMORAVSKÝ KRAJ, KRAJ VYSOČINA

Region NUTS 2 Jihovýchod zahrnuje 2 kraje, které jsou svou charakteristikou poměrně odlišnými regiony. Na jedné straně Kraj Vysočina, silně zemědělsky zaměřený region s drsnějšími klimatickými podmínkami a známý díky své typické plodině jako „bramborářský kraj“. Oproti tomu Jihomoravský kraj s převážně nížinatým územím a tradičně spojovaný především s vinařskou produkcí. Krajské sítě místních akčních skupin obou regionů a jejich členové dlouhodobě spolupracují s CSV a připravují aktivity, které odrážejí potřeby jejich území.

Jihomoravský kraj

Celostátní síť pro venkov realizovala v červnu roku 2022 aktivitu s novým tématem, která nesla název „**Workcampy s vazbou na agroturistiku – cyklus: Dovednosti pro rozvoj venkova**“. Ve spolupráci s partnerem Sítě – společností Centrum pro komunitní práci střední Morava – byl pro zájemce připraven 2,5 denní workshop spojený s exkurzí.

Program byl připraven pro zástupce z místních akčních skupin, samosprávy, neziskových organizací, pro zemědělce a další subjekty zapojené do implementace CLLD. Akce byla určena pro budoucí pořadatele workcampů, jako nástroje pro zapojení dobrovolníků do rozvoje venkovských oblastí. Ukázka jiných postupů a typů aktivit byla motivací k novým možnostem uplatnění PRV a dalších podpor pro rozvoj regionů a aktivizaci lidí venkovského prostoru.

Do programu byla zařazena i návštěva úspěšných projektů realizovaných s podporou evropských dotačních prostředků. Organizování workcampů je v českých podmínkách zatím pro odbornou zemědělskou veřejnost neznámou/nevyužívanou aktivitou. Workcamp je označení pro dobrovolnický projekt, během kterého spolu pracuje a tráví volný čas skupina dobrovolníků. Zemědělci mohou využít dobrovolnické pomoci např. při své mimoprodukční činnosti v krajině, v agroturistice, případně v rámci dalších nezemědělských doplňkových aktivit.

Akce navázala na dvoudenní seminář, realizovaný v listopadu 2021. Cílem dvoudenního semináře bylo vyvolat zájem o tento typ aktivit a naučit zájemce (MAS, obce, zemědělce, neziskovky) workcampy organizovat a využívat.

Kraj Vysočina

V létě roku 2019 se pod hlavičkou Celostátní sítě pro venkov konala **zahraniční exkurze** na území dvou slovenských místních akčních skupin, a to MAS Vršatec a MAS Strážovské vrchy. Akce s názvem „**Učíme se od sousedů – Slovensko**“ nabídla účastníkům z České republiky možnost seznámit se se zajímavými projekty, které byly na území slovenských MAS zrealizovány prostřednictvím opatření LEADER. V obci Zamarovce byl například představen projekt zaměřený na místní park a v Trenčanských Teplicích byly podány informace k projektu spolupráce pěti MAS, který je realizován pod názvem „Aktivně bez hranic“. V obci Dolná Poruba byly navštíveny projekty přispívající ke zvelebení veřejných prostranství – jednalo se například o ukázkou výstavby dětského hřiště či rekonstrukce autobusové zastávky.

V průběhu exkurze byl dostatek příležitostí, kdy si účastníci z ČR a ze Slovenska mohli porovnat systémy fungování MAS, diskutovat nad možnostmi případné spolupráce, navazovat kontakty s úspěšnými žadateli v navštíveném území apod.

Další úspěšné akce CSV, které v minulých letech podpořily aktivity členů/partnerů MAS:

- „**Gastronomický festival v Habrech**“ je v regionu Havlíčkobrodská tradiční akce zaměřená na místní producenty, která podporuje vznik a rozvoj krátkých dodavatelských řetězců. **Festival** vznikl z iniciativy starostů obcí sdružených ve Svazku obcí Haberska a jedním z hlavních organizátorů je Místní akční skupina Královská stezka, o. p. s., dlouholetý partner Celostátní sítě pro venkov.

- V rámci aktivit Jihomoravského kraje byla v září 2019 připravena **5 denní zahraniční exkurze do Chorvatska**. Program exkurze nabídl setkání účastníků exkurze z ČR se zástupci MAS/LAG, veřejné správy a dalších rozvojových organizací a zemědělských farem v Chorvatsku. Byly předány zkušenosti při přípravě, realizaci a následné udržitelnosti inspirativních projektů prospěšných pro rozvoj regionu, místních farem, sociálního podnikání s vazbou na zemědělství. Byla navázána řada osobních kontaktů pro budoucí projekty zaměřené na spolupráci mezi MAS obou evropských regionů.

NUTS 2 – STŘEDNÍ MORAVA **REGIONY: OLOMOUCKÝ KRAJ, ZLÍNSKÝ KRAJ**

Spolupráce Celostátní sítě pro venkov a místních akčních skupin v tomto regionu je od prvopočátku až do současnosti velmi intenzivní. Svědčí o tom mimo jiné fakt, že MAS patří v těchto moravských regionech mezi velmi aktivní partnery a výsledkem vzájemné práce je každoročně velký počet realizovaných akcí. Místní akční skupiny stály v roce 2008 u samotného zrodu Celostátní sítě pro venkov a v seznamu partnerů CSV dnes již nechybí žádná MAS z Olomouckého či Zlínského kraje.

Zástupci MAS předkládají každoročně řadu námětů do připravovaných Ročních regionálních prováděcích plánů CSV. Jednou z tradičních akcí, která je v posledních letech realizována ve spolupráci s partnery každoročně, je **workshop pro zástupce místních akčních skupin na téma Program rozvoje venkova, LEADER a CLLD**. Jedná se o celodenní akci, při které je umožněno osobní setkání mezi zástupci MAS Olomouckého a Zlínského kraje, pracovníků Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF) RO Olomouc a SZIF CP Praha. Cílem workshopu je poskytnout účastníkům základní informace k daným tématům, upozornit na nejdůležitější změny a novinky a představit příklady dobré a špatné praxe. Zástupci SZIF upozorňují na nejčastější chyby v práci MAS a zároveň získávají cennou zpětnou vazbu z regionů a náměty na úpravy a zlepšení ve vlastní implementaci PRV. Vlastní program je dle možnosti doplněn informacemi o úspěšně realizovaných projektech PRV, případně je připravena exkurze do podniku úspěšného žadatele. V roce 2018 byla například připravena exkurze do rodinné konzervárny, kde se účastníci akce seznámili s tím, jak realizovaný projekt PRV přispěl ke zlepšení podmínek výrobního procesu ve firmě.

V rámci NUTS 2 Střední Morava je spolupráce MAS obou krajů velice intenzivní. Na připravené akce Sítě se hlásí partneri MAS z obou krajů a účastníci velice vítají tyto příležitosti pro vzájemné sdílení zkušeností a informací. V současné době jsou v plánech aktivit Sítě zahrnuty aktivity, které umožní výměnu zkušeností se zástupci MAS z dalších krajů. Příkladem je dvoudenní **setkání místních akčních skupin Jihomoravského, Olomouckého a Zlínského kraje s podtitulem LEADER VČERA, DNES A ZÍTRA** z podzimu roku 2021, kterého se ve Strážnici

zúčastnilo více než 100 osob. V průběhu akce se účastníci seznámili s fungováním krajských Sítí i jednotlivých MAS. Program exkurze nabídl mimo jiné návštěvu tiskařské dílny na modrotisk, návštěvu pražírny kávy, kde byl pořízen pražící stroj či poskytl možnost seznámit se s dotačním projektem na rekonstrukci a výstavbu penzionu.

Tento typ setkávání je pro zástupce MAS velice důležitý. Do ročních regionálních prováděcích plánů CSV budou pro příští roky navrhovány akce, v rámci kterých bude možné uspořádat setkání se zástupci MAS z dalších krajů ČR.

Další úspěšné akce CSV, které v minulých letech podpořily aktivity členů/partnerů MAS:

Pro partnery Sítě z řad místních akčních skupin byla v minulosti připravena již řada zajímavých aktivit. Mezi úspěšně zrealizované akce je možno zařadit například:

- **Exkurzi za projekty PRV do oblasti Frýdlantska** – třídní exkurze, které se zúčastnilo více jak 40 osob. Mezi řadou zajímavých navštívených projektů je možné zmínit projekty na vybudování zázemí pro spolkovou činnost v obci Dolany, na nákup technologie do rostlinné výroby, na rekonstrukci penzionu v Dolanech, vybavení mateřské školky v Hejnicích atd.
- V rámci přípravy **propagační akce** spolupracovala CSV s MAS Vizovicko a Slušovicko a na připraveném stánku bylo zajištěno představení **Programu rozvoje venkova a činnosti Celostátní sítě pro venkov** na akci **Dostihy Slušovice 2021**.
- **Seminář** s názvem „**Setkání certifikovaných výrobců HANÁ regionální produkt® – aktuální možnosti podpory z Programu rozvoje venkova**“ se uskutečnil ve spolupráci s MAS Moravská cesta, z.s. Tematicky byla aktivita zacílena na certifikované výrobce v daném regionu a umožnila výrobcům a producentům diskusi o přínosech regionálních značek a značek kvality pro jejich práci a marketingové činnosti farem/firem. V rámci akce byla podána aktuální informace k PRV 2014–2020 a byla zajištěna prezentace projektů podpořených z PRV ve farmách/firmách držitelů ocenění.

SNUTS 2 – MORAVSKOSLEZSKO REGION: MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Členové místních akčních skupin v severovýchodní části naší republiky mají díky aktivitám Celostátní sítě pro venkov celou řadu možností, jak získat zajímavé informace a zkušenosti pro svoje vlastní plány a podnikatelskou činnost. V dalším textu jsou uvedeny 2 z mnoha úspěšně realizovaných akcí.

- **Akce Učíme se navzájem V: „Splněné sny“** byl úspěšný seminář na výměnu zkušeností mezi aktéry působícími v oblasti CLLD z regionu MAS Hrubý Jeseník. V připraveném programu se kladl důraz na lesnickou problematiku a údržbu krajiny (zvláště po kůrovcové kalamitě) a organizátoři dále pro účastníky zajistili možnost seznámit se s některými projekty podpořenými z evropských i národních zdrojů. Jedním z úspěšných představených žadatelů, kterému se životní sen stal skutečností, byl pan Stanislav Zámečník. Na jeho Farmě u Stromovouse ve Staré Vodě se účastníci akce po „Naučné stezce zdraví a přírody v Jeseníkách“ dostali až na pastviny, kde pan Zámečník chová krávy anglického plemene Jersey a hnědé krátkosrsté kozy. V průběhu této malé procházky příjemce dotace odvyprávěl příběh rodinné farmy, která pro své mléčné výrobky získala opakovaně ocenění „Regionální potravina roku“.

- **Cyklus seminářů „Z pole rovnou do kuchyně“**

Tento cyklus je jednou z nejvyhledávanějších a neúspěšnějších akcí CSV, která vzniká ve spolupráci s místními akčními skupinami Moravskoslezského kraje. Jednotlivé akce byly vždy zaměřeny na zkracování dodavatelsko-odběratelských řetězců a podporu regionální produkce. Dosud realizované semináře proběhly v letech 2017, 2018, 2019 a 2021. Tematická zaměření seminářů se odvíjejí dle přání a potřeb rozvoje místních potravinářských trhů. V rámci akcí je obvykle představena činnost zpracovatelů zemědělské produkce, součástí jsou odborné přednášky vázané ke krátkým dodavatelským řetězcům, workshopy zaměřené na zpracování zemědělských regionálních surovin, prezentace moderních trendů gastronomie a souvisejících požadavků a potřeb na trhu lokálních produktů. Účastníci se v rámci exkurze seznamují s aktivitami zemědělských zpracovatelů a producentů přímo v místech jejich podnikání a jsou jim představeny i projekty podpořené z evropských dotačních prostředků.

Zástupci MAS na základě svých místních znalostí oslovují (ve spolupráci s koordinátory CSV) ve svých mikroregionech – podle tematického zaměření jednotlivých akcí cyklu – konkrétní pěstitele/chovatele, zpracovatele /producenty, prodejce/koncové subjekty nabízející produkty a také pokrmy připravené výhradně z regionálních surovin. Díky tomu jsou akce vysoce efektivní a přínosné, umožňují účastníkům navazování nových kontaktů pro budoucí spolupráci.

„Z pole rovnou do kuchyně I“ (2017) – předmětem setkání byly přednášky a diskuze k tématu výroby, zpracování a možností distribuce regionálních potravin a produktů.

„Z pole rovnou do kuchyně II“ (2018) – seminář volně navázal na akce z roku 2017. Cílem bylo podpořit rozvoj místního potravinářského trhu díky propagaci úspěšně realizovaných projektů z Programu rozvoje venkova a sdílení zkušeností napříč širokým spektrem účastníků. Akce měla přispět ke zkrácení dodavatelských řetězců v regionu a navázání nových kontaktů pro budoucí spolupráci v rámci zemědělskopotravinářského komplexu. Součástí programu byl workshop v kuchyni vyhlášeného šéfkuchaře.

„Z pole rovnou do kuchyně III“ (2019) – bylo třetí pokračování semináře spojeného s malým workshopem, které se konalo v roce 2019. O základních principech komunitně podporovaného zemědělství obecně a především v Moravskoslezském kraji v oblasti Vělopolí hovořil Ondřej Vavříček. Další vystupující lektori popisovali moderní trendy gastronomie z pohledu maximálního využití lokálních produktů.

„Z pole rovnou do kuchyně IV“ (2021) – po vynucené přestávce způsobené nepříznivými epidemiologickými podmínkami byla připravena další akce, která byla zahájena exkurzí do 2 míst mikroregionu Pobeskydí, kde hospodaří a podnikají lokální producenti/pěstitelé. Závěr akce patřil přednášce a praktické ukázce zpracování zemědělských produktů v podání mistra kuchařského umění. Setkání umožnilo (stejně jako v předchozích letech), navázání kontaktů mezi zástupci různých výrobních, zpracovatelských a obchodních podniků místního regionu.

EXKURZE SÍŤ **ZDROJ INSPIRATIVNÍCH NÁPADŮ PRO PRÁCI V REGIONECH**

Celostátní síť pro venkov (CSV, Síť) v rámci své činnosti podporuje řadu akcí zaměřených na místní akční skupiny (MAS). Jedna z nejvíce oblíbených aktivit mezi partnery z řad MAS jsou **odborné exkurze** za příklady dobré praxe čerpání evropských dotačních prostředků na území naší republiky i v zahraničí.

Následující řádky přináší krátký popis jedné z exkurzí pořádaných v první polovině roku 2022. Zástupci MAS z Karlovarského kraje vyjeli v červnu pro inspiraci na území MAS Královská stezka, o.p.s. v Kraji Vysočina. V průběhu třídní exkurze viděli řadu různorodých projektů, které byly realizovány prostřednictvím MAS, a měli možnost prodiskutovat se zástupci hostitelské MAS i s navštívenými žadateli řadu situací/problémů se kterými se ve své práci potkávají.

Většina navštívených projektů byla podpořena z Programu rozvoje venkova 2014–2020. Žadatelé prostřednictvím MAS ale mohou čerpat i z dalších operačních programů a tak byly navštíveny i sociálně laděné projekty podpořené z Operačního programu Zaměstnanost (OPZ) či projekty z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Jaké konkrétní projekty tedy hostitelská MAS pro účastníky exkurze připravila do programu? Omezený rozsah tohoto článku neumožňuje podat kompletní výčet navštívených míst/žadatelů, proto budou v krátkosti představeny pouze některé z nich a více informací o akci naleznete na webu Transfer zkušeností z MAS Kraje Vysočina do MAS Karlovarského kraje ([www.eagri.cz/venkov/akce/regionální akce Síť](http://www.eagri.cz/venkov/akce/regionální_akce_Síť)).

Několik projektů bylo zaměřeno na **modernizaci gastronomického provozu** žadatele. Majitelé Statku u Pipků v Nové Vsi u Leštiny připravují pravidelně pro návštěvníky zdejšího regionu akci spojenou s oslavou úrody dýní. Aby se hosté na jejich statku cítili co možná nejlépe, tak pro ně vybudovali příjemné zázemí ve venkovském stylu. Žadatel účastníkům exkurze ukázal i další projekty, které realizoval z PRV 2014–2020, a to soubor zemědělských strojů a opravenou střechu.

Projekty MAS podporují i nezemědělské podnikatele a příkladem mohla být truhlárna pana Röhricha v Jiříkově. Moderní strojové vybavení umožňuje i v malém podniku vyrábět širokou škálu výrobků přesně dle přání zákazníků. Zajímavým detailem k této návštěvě je, že jedním ze spokojených zákazníků truhlářské dílny byla Kavárna Na cestě v nedaleké obci Habry, kde byla jedna z dalších zastávek v rámci připravené exkurze.

V kavárně jsou zaměstnány osoby znevýhodněné na trhu práce a je zde realizováno několik evropských dotačních projektů se sociálním obsahem. Byla to malá ukážka toho, že v regionu úspěšně realizovaný dotační projekt umožňuje či podporuje vznik /fungování dalších subjektů, které mohou do daného území „přinést“ prostřednictvím svých aktivit další finance podporující rozvoj a atraktivitu dané oblasti.

V obci Chlístov u žadatele pana Slámy obdivovali účastníci exkurze krásně moderně vybavený **potravinářský provoz** na zpracování sirupů a medu. Informační cedule u vstupního prostoru neklamně poukazovaly na to, že i zde byly realizovány projekty z PRV 2014–2020 a to i prostřednictvím MAS.

Několik navštívených projektů bylo zaměřeno na **sociální problematiku**. Společnost s názvem Háta, o.p.s., která nabídla účastníkům exkurze rozmanité „projektové portfolium“, se nacházela v Ledči nad Sázavou. Zástupci významného poskytovatele sociálních služeb v Kraji Vysočina

informovali o zkušenostech s čerpáním evropských dotačních prostředků z OPZ a z IROP. V objektu žadatele byly k vidění rozmanité provozy, které umožňují pracovní zařazení postiženým klientům. Vedle šicí a keramické dílny to byla prádelna či pekárna. Funguje zde i potravinová banka či sociální bazar.

Zpětné vazby od účastníků exkurze ukazují, že se jim připravený program velice líbil a že se zároveň podařilo navázat takové pracovní kontakty, které v budoucnu jistě přispějí k vytvoření nějakého zajímavého projektu spolupráce MAS. Zároveň poznali i velice zajímavý region, o kterém se řada z účastníků vyjádřila, že je to velmi zajímavý cíl jejich budoucích dovolenkových plánů (na fotografii jsou záběry z oblasti Stvořidel – peřejnatého úseku řeky Sázavy).

CELOSTÁTNÍ SÍŤ PRO VENKOV

KONTAKTY

REGION	JMÉNO A PŘÍJMENÍ	E-MAIL	MOBIL
Ministerstvo zemědělství	Ing. Zuzana Dvořáková	zuzana.dvorakova@mze.cz	221 812 433
Ministerstvo zemědělství	Ing. Irena Křížová	irena.krizova@mze.cz	221 812 859
Ministerstvo zemědělství	Ing. Jana Bačkovská	jana.backovska@mze.cz	221 812 102
CP SZIF	Ing. Irena Lukášová	irena.lukasova@szif.cz	731 591 560
CP SZIF	Ing. Soňa Roškotová	sona.roskotova@szif.cz	735 705 490
CP SZIF	Ing. Lenka Horníková	lenka.hornikova@szif.cz	703 197 468
CP SZIF	Ing. Tereza Antošová	tereza.antosova@szif.cz	703 197 256
RO SZIF Praha	Mgr. Miroslav Prokop	miroslav.prokop@szif.cz	735 764 266
RO SZIF České Budějovice	Ing. Kamila Havel Kupcová	kamila.havelkupcova@szif.cz	724 619 120
RO SZIF Ústí nad Labem	Ing. Marcela Synková	marcela.synkova@szif.cz	731 536 323
RO SZIF Hradec Králové	Ing. Miroslava Stárková	miroslava.starkova@szif.cz	724 619 187
RO SZIF Brno	Ing. Dagmar Adámková	dagmar.adamkova@szif.cz	724 619 213
RO SZIF Brno	Ing. Lucie Sýsová	lucie.sysova@szif.cz	731 689 810
RO SZIF Olomouc	Ing. Markéta Bezoušková	marketa.bezouskova@szif.cz	730 526 791
RO SZIF Olomouc	Ing. Tomáš Čermák	tomas.cermak@szif.cz	730 543 753
RO SZIF Opava	Ing. Vanda Myšáková	vanda.mysakova@szif.cz	601 393 906

www.eagri.cz/venkov | www.szif.cz/cs/venkov

www.facebook.com/Celostatnisitprovenkov

www.nsmascr.cz – webové stránky NS MAS ČR

Foto: archiv CSV | **Text:** kolektiv pracovníků CSV

Vydalo: Ministerstvo zemědělství

Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1 – Nově Město

ISBN: 978-80-7434-658-3

Praha 2022

EVROPSKÁ UNIE
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Evropa investuje do venkovských oblastí.
Program rozvoje venkova

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

CELOSTÁTNÍ SÍŤ PRO VENKOV